

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

XII. évfolyam 21. szám
2009. november 6.

Gabona és Ipari Növények
XII. évfolyam 21. szám
2009. 44. hét

Megjelenik kéthetente

Felelős szerkesztő:
Dr. Stummer Ildikó

Készítette:
Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Medináné Lázár Virgilia
lazar.virgilia@aki.gov.hu

Kiadja:
Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.

Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (06 1) 476-6093
Fax: (06 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésen kívül kínáljuk még a Baromfi, Élőállat és Hús, Zöldség, Gyümölcs és Bor, Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt

Telefon: (06 1) 476-3064

TARTALOMJEGYZÉK

GABONAPIACI JELENTÉS.....	3
A gabonafélék termelői ára.....	6
A gabonafélék jegyzése.....	9
A gabona alapú termékek feldolgozó értékesítési ára.....	15
A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára.....	15
Külpiaci információk.....	16
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	21
Az olajos magvak és termékeinek jegyzése néhány kiemelt árutőzsdén.....	23
A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozó értékesítési átlagára	26
A nyers növényolajok ára és jegyzése.....	26
Európai olajnövény- és dara árak és jegyzések.....	27
A napraforgóolaj fogyasztói ára.....	27

GABONAPIACI JELENTÉS

- Az étkezési búza hazai termelői ára tovább mérséklődött októberben, nőtt ellenben a takarmánykukoricáé. A takarmánybúza és a takarmányárpa termelői ára nem változott számottevően szeptemberhez viszonyítva.
- A chicagói árutőzsdén mind a búza, mind a kukorica jegyzése csökkent a 43-44. héten. A trendet a párizsi árutőzsde terményei is követték.
- A BÉT-en emelkedett az eurobúza decemberi jegyzése, a takarmánykukoricáé viszont kissé csökkent a 44. héten.

Takarmánypiaci helyzet

A Nemzetközi Gabona Tanács (IGC) a 2009/2010. gazdasági évben felhasználható *gabona-mennyiséget* (nyitókészlet + termelés + import) globálisan 2,1 milliárd tonna körül prognosztizálja, ami 37,1 millió tonnával több a 2008/2009. gazdasági évhez viszonyítva. Ez a változás az előző évi rekordtermésnek, és a nagy átmenő készleteknek köszönhető. A teljes készlet 35,5%-a, vagyis 752,1 millió tonna fordítódik takarmányozásra, ami arányaiban nem, de mennyiségben kismértékű növekedést jelent (2,7 millió tonna) az előző gazdasági évhez viszonyítva. A *búza* takarmány-célú felhasználása a várakozások szerint 103,4 millió tonna lesz a folyó gazdasági évben, ami 2,6 millió tonnával marad el az előző évitől az USA kisebb takarmányszükséglete miatt. Minimális mértékben csökken (-0,6 millió tonna) az Európai Unió felhasználása is. *Kukoricából* világszinten 6,3 millió tonnával 476,4 millió tonnára nőhet az állatok ellátására szánt mennyiség a 2009/2010. gazdasági évben, ami a teljes készlet felét jelenti. A globális emelkedés többek között annak köszönhető, hogy az USA-ban 4,3 millió tonnával több kukoricát használnak takarmányozásra (137,2 millió tonna). Az Európai Unióban ezzel szemben 3,5 millió tonnával eshet vissza a kukorica takarmány-célú felhasználása. A kukorica az árpa és a cirok helyettesítőjeként kap nagyobb szerepet, de összességében a takarmánygabona iránti kereslet gyenge az állatállomány csökkenése, továbbá a versenyképesebb árú szárított gabonatörköly (DDGS) növekvő felhasználása következtében. Az *árpakészlet* 55%-a kerül várhatóan takarmányozásra a jelenlegi gazdasági évben, vagyis 99,5 millió tonna, ami 1 millió tonnával több, mint egy évvel korábban. Az USA-ban kismértékben csökkenhet, az Európai Unióban pedig nőhet a takarmányozásra szánt volumen.

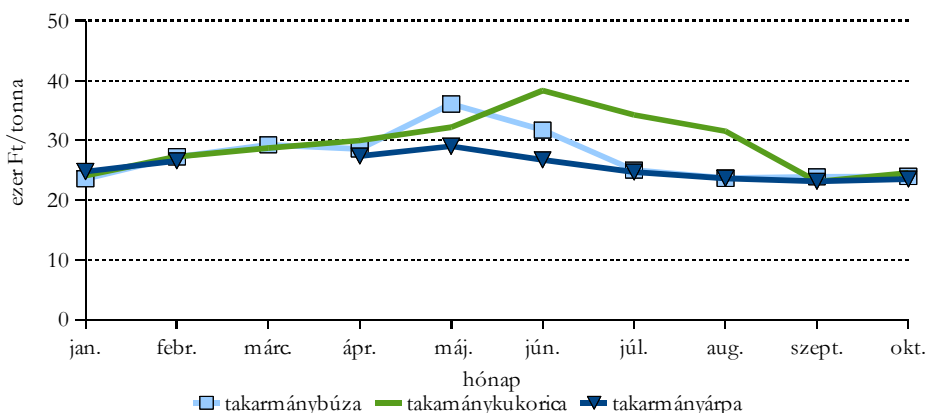
Magyarországon a 15 millió tonna körüli összes gabonatermés fele fedezi a hazai őrlési, takarmányozási és ipari szükségletet a folyó gazdasági évben.¹ A teljes mennyiségből várhatóan 5 millió tonna kerül a hazai takarmánygyártókhoz, melyből 1 millió tonna búza, 1 millió tonna egyéb kalászos és 3 millió tonna kukorica.

Azt, hogy milyen mennyiségben és arányban használják az egyes gabonaféléket takarmányozásra, nagymértékben befolyásolja a termelői ár alakulása, továbbá a kereslet.

¹ Magyar Agrárkamara

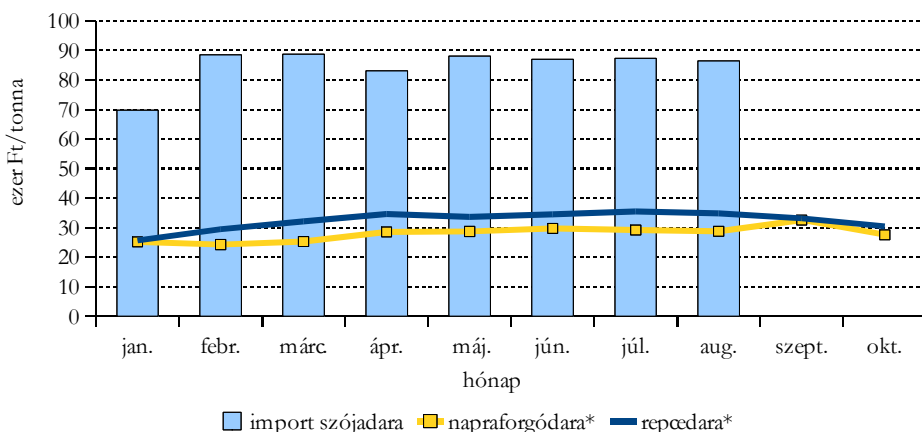
A takarmánytápok alapanyagául szolgáló gabonafélék termelői, valamint a napraforgó- és repcedara értékesítési és a szója importára eltérően alakult 2009-ben.

A takarmánygabona-félék termelői ára 2009-ben

Forrás: AKI PÁIR

A szója, a napraforgó- és a repcedara ára 2009-ben

* Hazai termelésből származó termék feldolgozása során keletkezett melléktermék feldolgozói értékesítési ára.

Forrás: AKI PÁIR, KSH

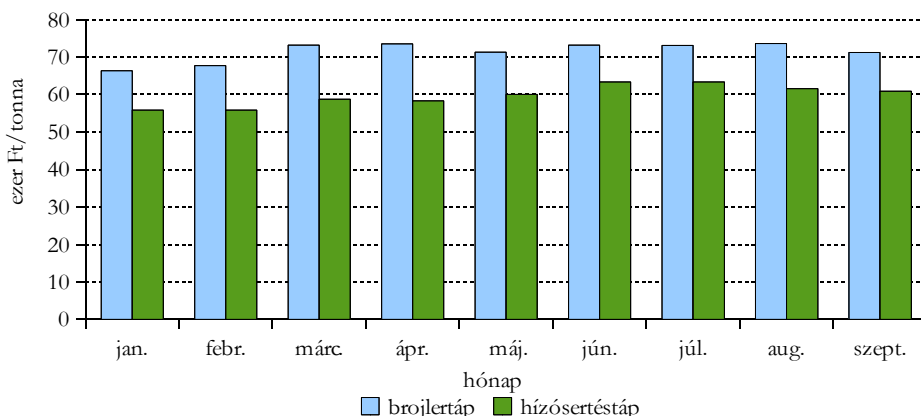
Magyarországon 2009. január és április között a különböző takarmánygabona-féleségek termelői ára 23-25 ezer Ft/tonnáról 27-30 ezer Ft/tonnára emelkedett. Áprilistól szeptemberig jelentős eltérés tapasztalható a gabonafélék között. A takarmánybúza és a takarmányárpa idei legmagasabb ára májusban alakult ki, míg a kukoricáé júniusban. Ezt követően folyamatos mérséklődés figyelhető meg szeptemberig, amikor újra 23-25 ezer forintra csökkent a takarmánygabona-félék termelői ára.

A hazai termelésből származó repce és napraforgó feldolgozása során keletkező melléktermékek feldolgozói értékesítési ára enyhén emelkedett 2009 első hónapjaiban, majd augusztusig nem

változott. Szeptemberben a napraforgódara értékesítési ára nőni, a repcedararé csökkenni kezdett, majd októberben mindkét termék ára 30 ezer Ft/tonna körül alakult. Ezzel együtt, a szójadara határparitásos importára az év eleji 70 ezer forintos árszintről 90 ezer forint közelébe emelkedett.

A takarmánytápok feldolgozói értékesítési ára csak részben követte a gabonafélék árának változásait, inkább a szója áralakulásához igazodott. A brojlertáp ára márciusban már meghaladta a 70 ezer forintot, és ezt követően minimálisan változott. Ezzel szemben a sertéstáp ára június-júli-usig folyamatosan emelkedett, utána csökkenni kezdett.

A takarmánytápok feldolgozói értékesítési ára 2009-ben

Forrás: AKI PÁIR

A sertéstápok árának mérséklődése mögött nemcsak az alacsony gabonaár áll, hanem a visszafogottabb kereslet is. A KSH legutóbbi (június 1.) állománybecslése szerint ugyanis az elmúlt egy évben 14%-kal csökkent a hazai sertésállomány. A vemhes kocák számának drasztikus (két év alatt -16%) visszaesése is arra utal, hogy az állattartó telepek tenyésztési kedve romlik. Ezzel szemben a tyúkfélék állománya tovább növekszik, az idén 3%-kal az előző évhez képest. A magas szójaár mellett a növekvő kereslet is hozzájárulhatott ahhoz, hogy a brojlertápok értékesítési ára egész évben magas szinten mozgott, és szeptemberben is csak kismértékű volt a visszaesés.

Október elejétől mind a búza, mind a kukorica jegyzése erőteljesen emelkedett a chicagói áru-tőzsdén. A szójabab és a szójaliszt tőzsdei ára az elmúlt félévben valamelyest csökkent, ami a kőolaj tartósan alacsony árával és a szójabab kedvező terméskilátásaival magyarázható. Októberben azonban újra 360-370 USD/tonna körül alakult a 2010. januári jegyzés. A világpiaci árak alakulása a hazai árakra is hatással lehet, azonban a gabona termelői árát a bel- és külföldi kereslet erőteljesebben befolyásolja. A szójabab emelkedő világpiaci ára ugyanakkor azt sejteti, hogy a szójadara behozatalunk drágul, holott a gyenge forintárfolyam miatt így is egész évben magas volt az importtermék ára. Így a jövőben a takarmánytápok árának számottevő csökkenésére az alacsony hazai gabonaárak ellenére sem lehet számítani.

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat

A gabonafélék termelői ára származási hely* szerint (44. hét)

Megnevezés	Mértékegység	Származási hely*			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Magyarország	2009. 43. hét	2009. 44. hét	2009. 44. hét / 2009. 43. hét (%)
Étkezési	tonna	4 019,71	7 966,80	-	8 006,63	14 632,57	182,76
búza	Ft/tonna	28 479,27	27 956,08	-	27 954,55	28 068,63	100,41
Takarmány-	tonna	1 089,55	1 085,98	-	3 415,85	2 474,17	72,43
búza	Ft/tonna	22 800,44	24 819,48	-	21 882,79	23 650,39	108,08
Takarmány-	tonna	20 636,50	6 834,62	-	23 251,13	28 346,10	121,91
kukorica	Ft/tonna	25 449,30	23 965,77	-	24 440,57	25 090,20	102,66
Takarmány-	tonna	-	-	-	714,57	2 206,85	308,84
árpa	Ft/tonna	-	-	-	23 071,96	23 137,13	100,28

* Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat

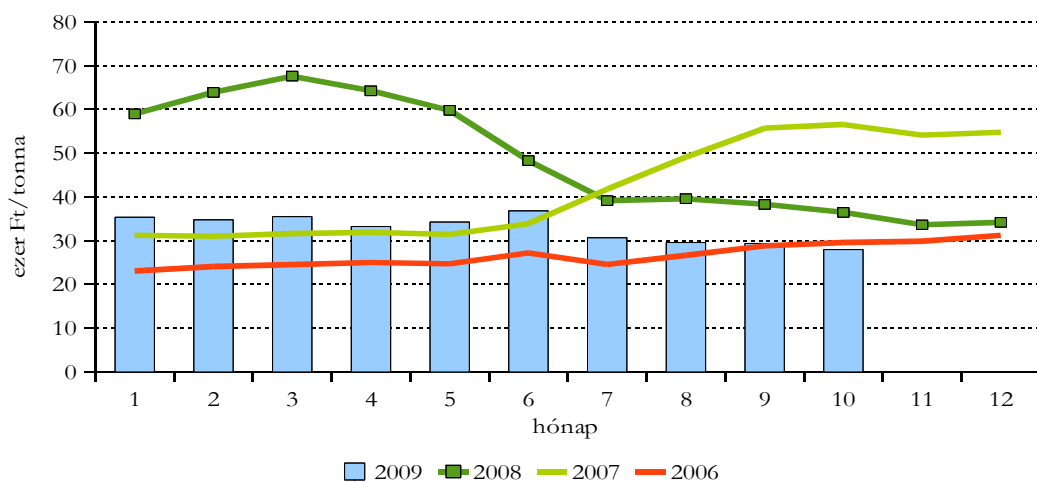
A gabonafélék országos termelői ára

Megnevezés	Mértékegység	Országos				
		2008. 44. hét	2009. 43. hét	2009. 44. hét	2009. 44. hét / 2008. 44. hét (%)	2009. 44. hét / 2009. 43. hét (%)
Étkezési	tonna	5 350,30	8 006,63	14 632,57	273,49	182,76
búza	Ft/tonna	34 511,22	27 954,55	28 068,63	81,33	100,41
Takarmány-	tonna	1 144,19	3 415,85	2 474,17	216,24	72,43
búza	Ft/tonna	24 970,45	21 882,79	23 650,39	94,71	108,08
Takarmány-	tonna	75 363,03	23 251,13	28 346,10	37,61	121,91
kukorica	Ft/tonna	20 541,70	24 440,57	25 090,20	122,14	102,66
Takarmány-	tonna	-	714,57	2 206,85	-	308,84
árpa	Ft/tonna	-	23 071,96	23 137,13	-	100,28

Forrás: AKI PÁIR

1. ábra

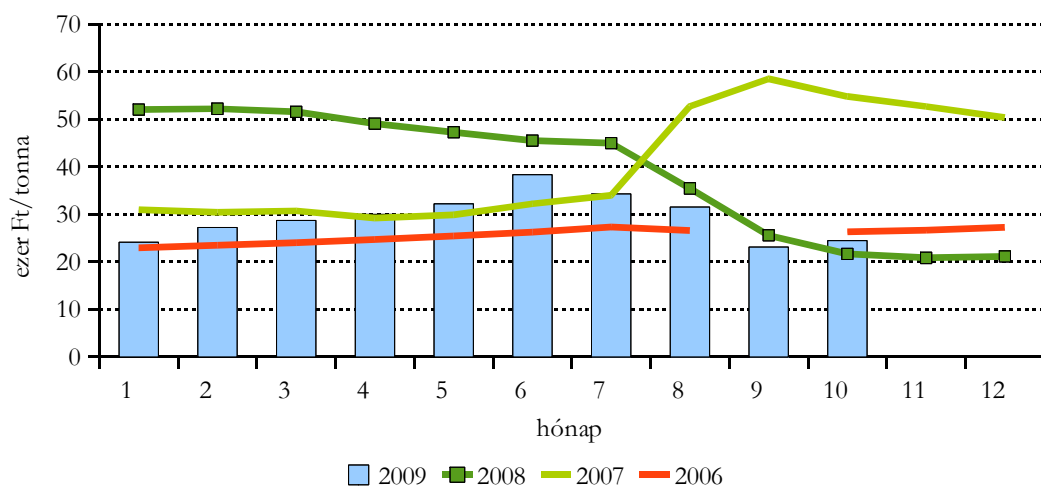
Az étkezési búza termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

2. ábra

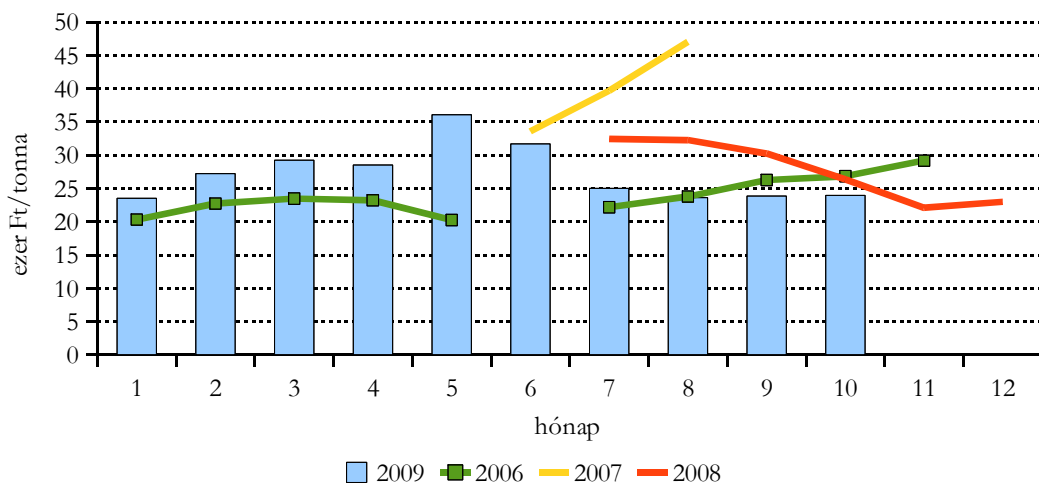
A takarmánykukorica termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

3. ábra

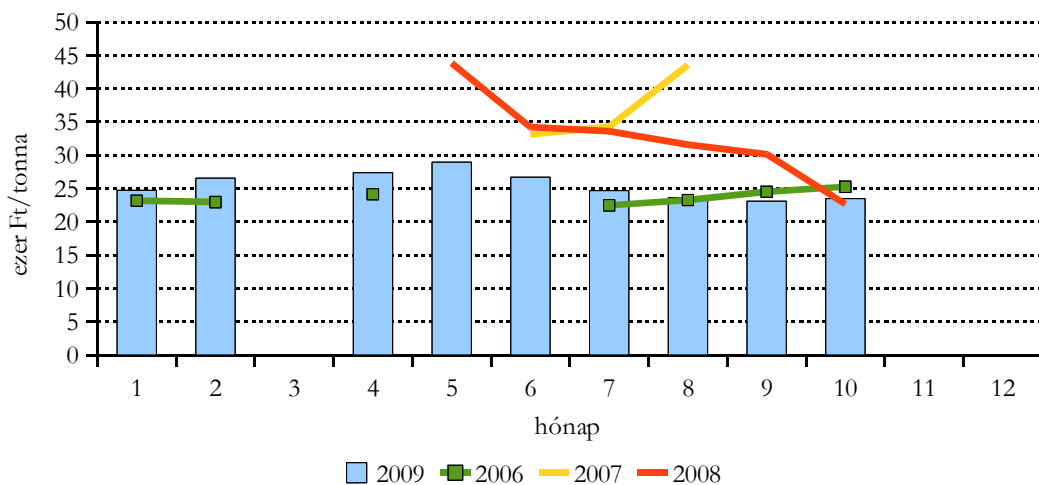
A takarmánybúza termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

4. ábra

A takarmányárpa termelői ára

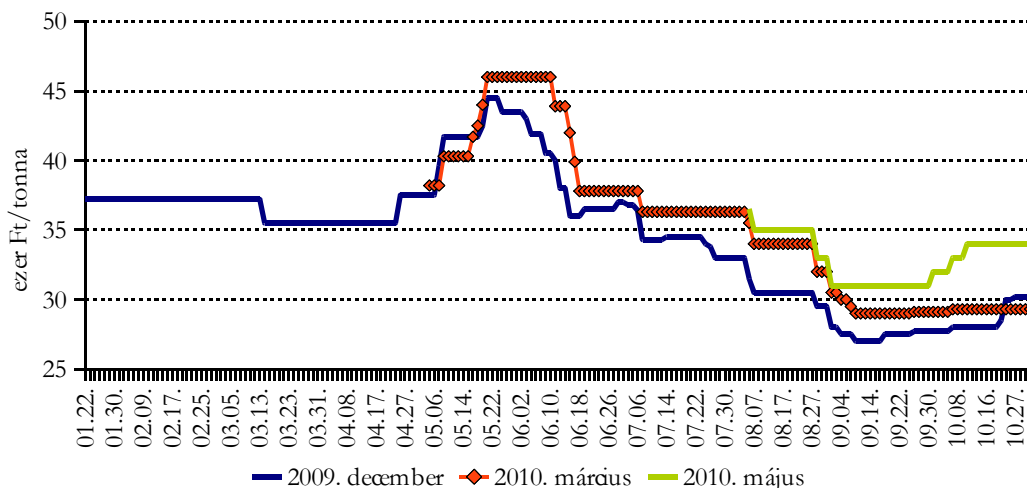

Forrás: AKI PÁIR

A gabonafélék jegyzése

5. ábra

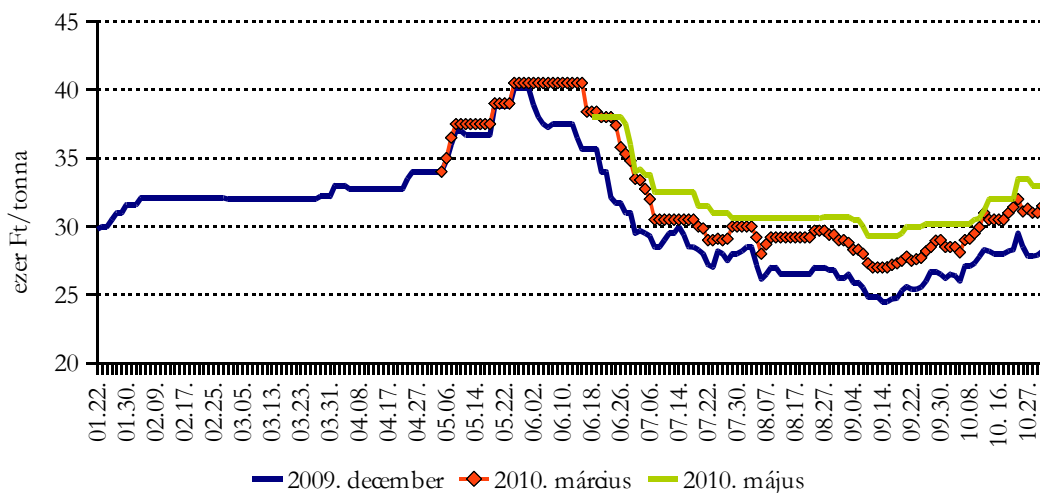
Az eurobúza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

6. ábra

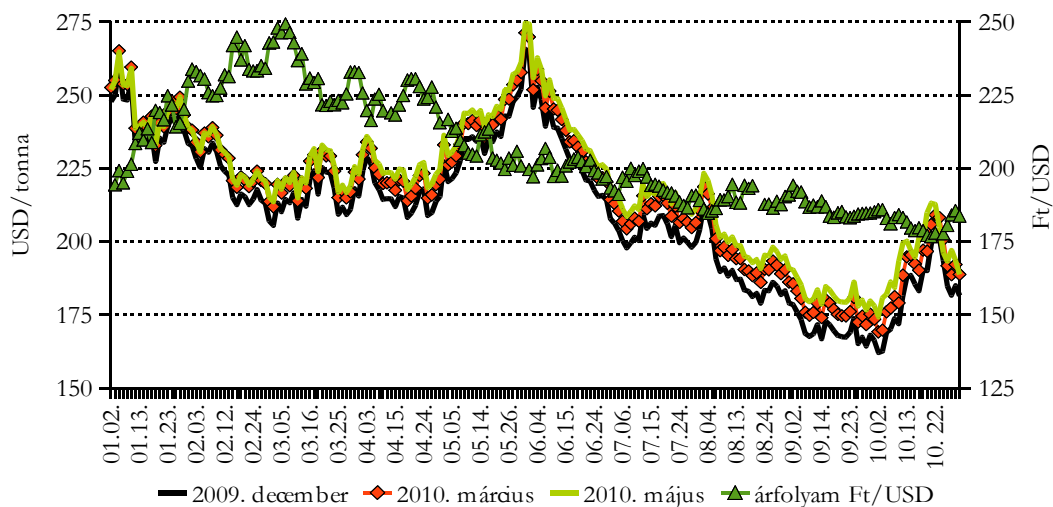
A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

7. ábra

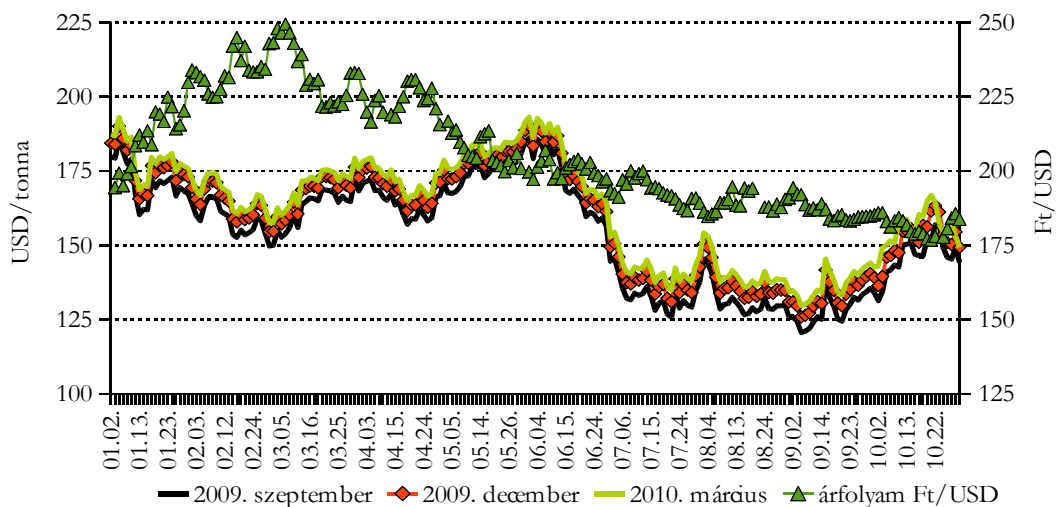
A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MNB

8. ábra

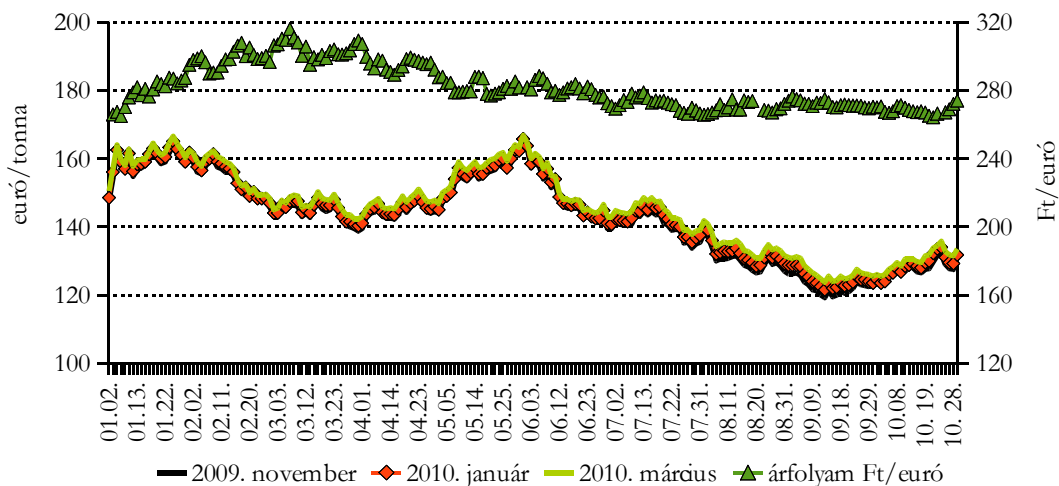
A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MNB

9. ábra

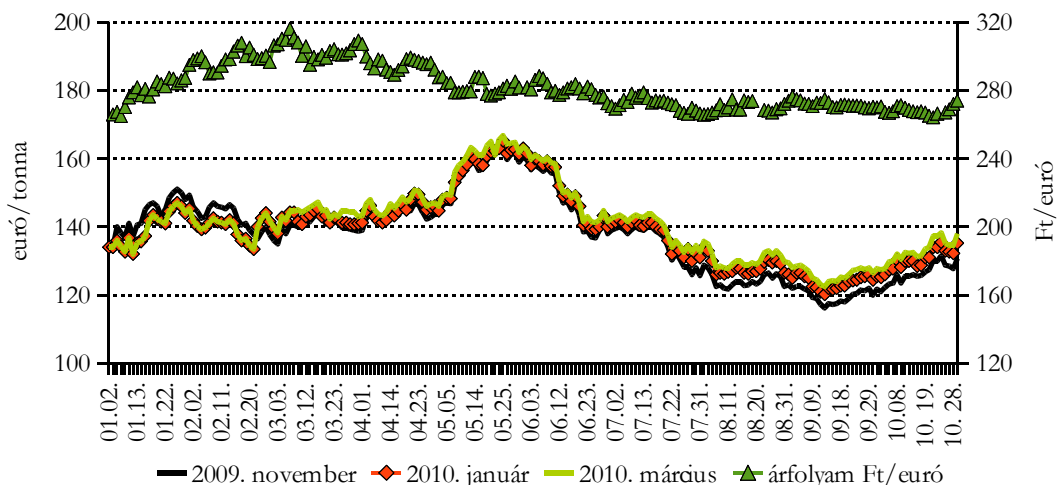
A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MNB

10. ábra

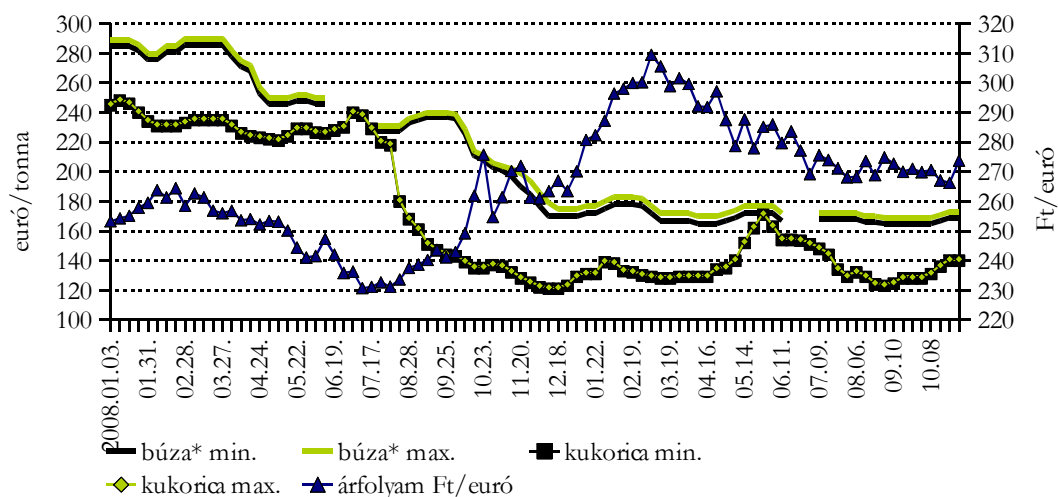
A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MNB

11. ábra

A búza* és a kukorica jegyzése a bolognai árutőzsdén

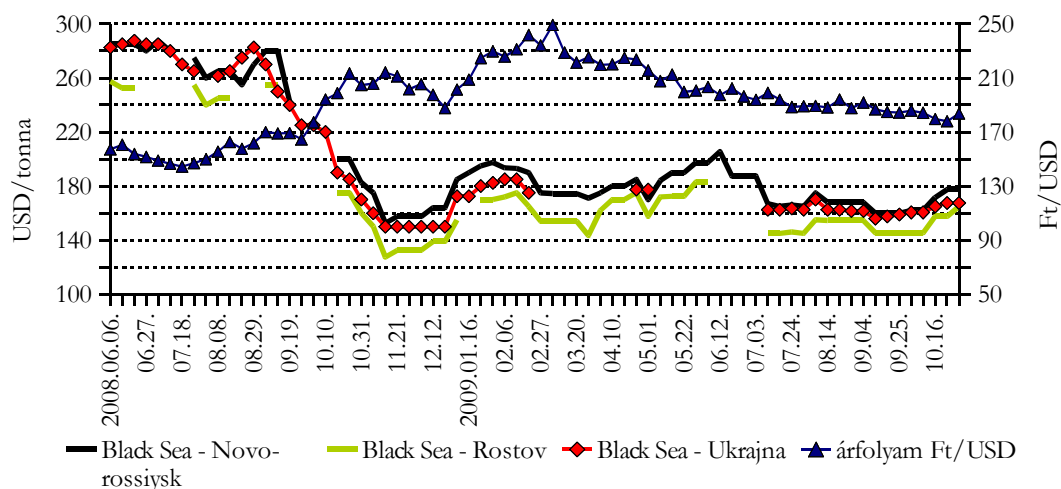

* Speciale di Forza: legjobb minőségű lágybúza (80 kg/hl, fehérje 13,5%)

Forrás: AGER Borsa Merci Bologna, MNB

12. ábra

A malmi búza orosz és ukrán kikötői ára (FOB)

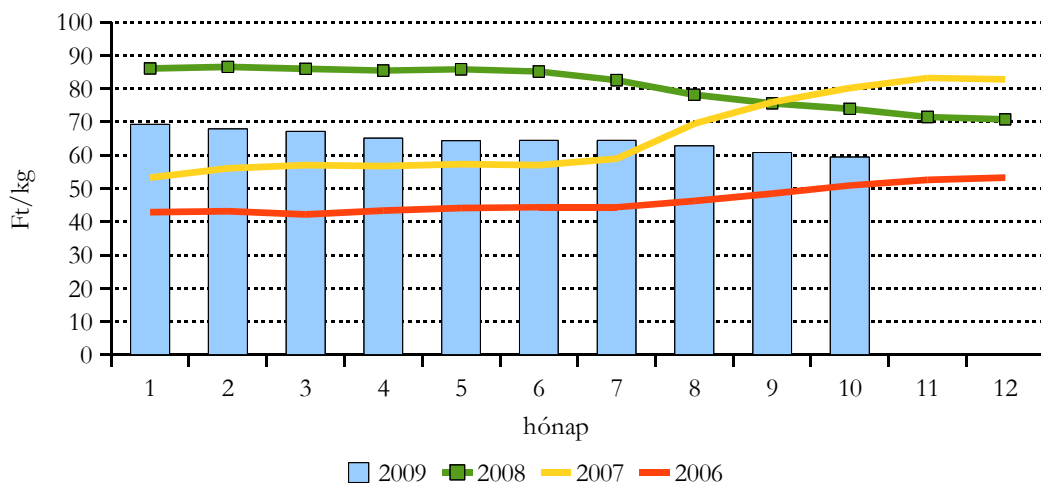

FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MNB

13. ábra

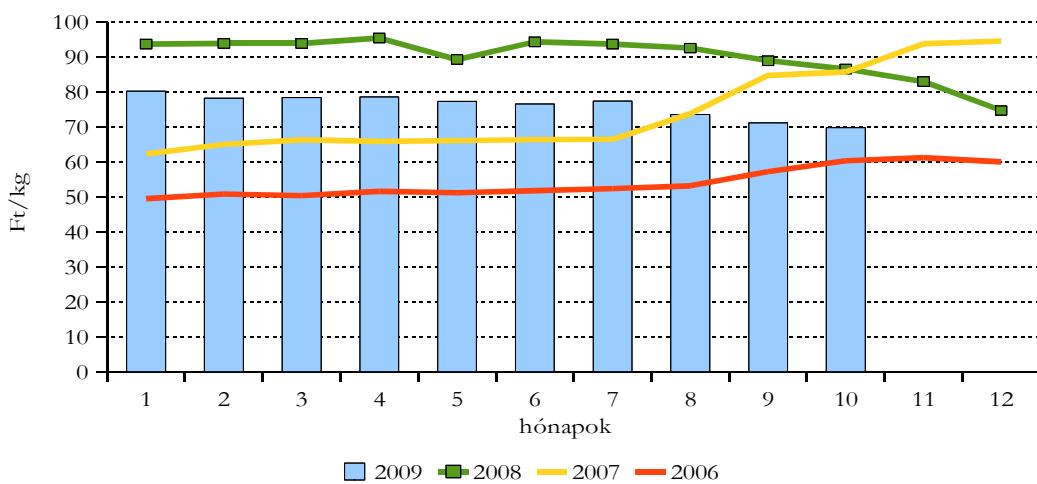
A finomliszt feldolgozói értékesítési ára

Forrás: AKI PÁIR

14. ábra

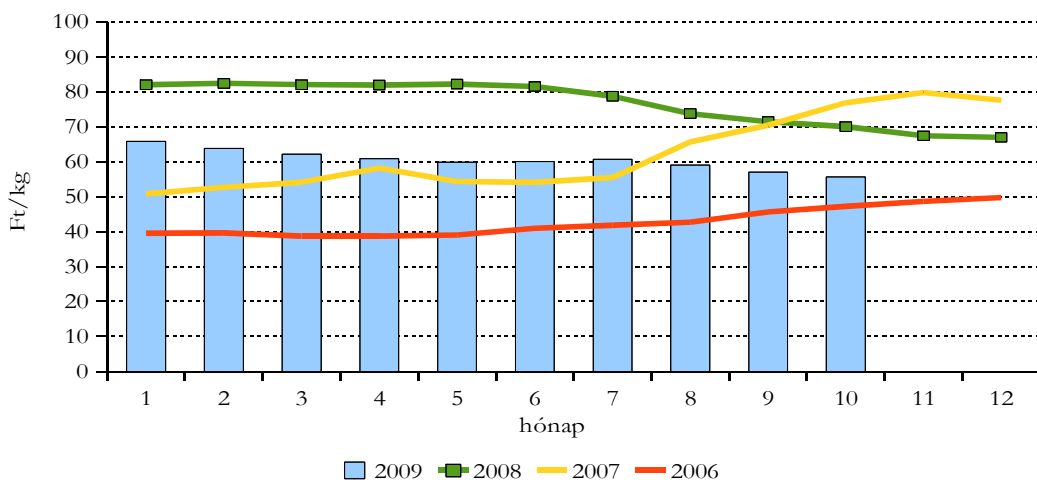
A rétesliszt feldolgozói értékesítési ára

Forrás: AKI PÁIR

15. ábra

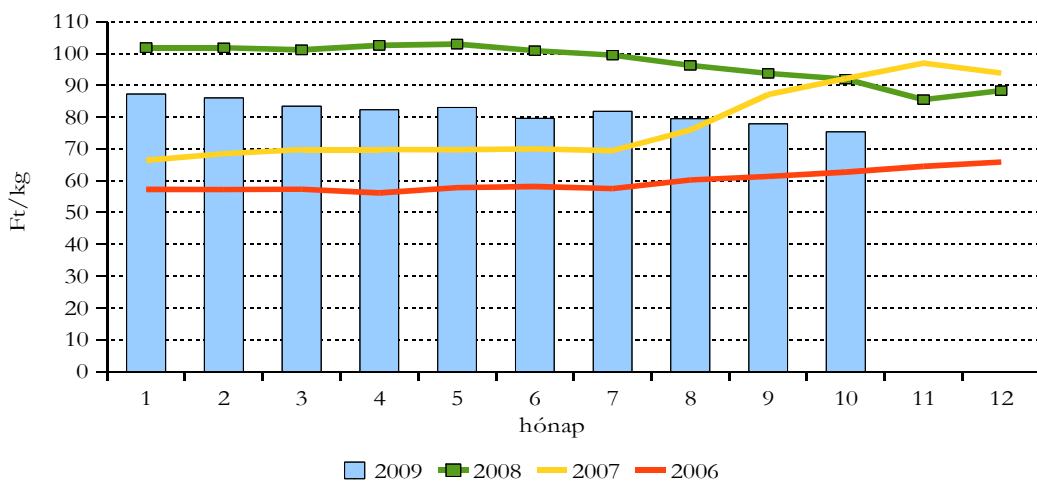
A fehér kenyérliszt feldolgozói értékesítési ára

Forrás: AKI PÁIR

16. ábra

A búzadara feldolgozói értékesítési ára

Forrás: AKI PÁIR

3. táblázat

A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2008. 44. hét	2009. 43. hét	2009. 44. hét	2009. 44. hét / 2008. 44. hét [%]	2009. 44. hét / 2009. 43. hét [%]
Finomliszt BL 55	tonna	2391,96	1630,45	1885,79	78,84	115,66
ömlesztett	Ft/kg	68,32	56,15	56,22	82,3	100,13
Finomliszt BL 55	tonna	2303,49	1474,26	1814,31	78,76	123,07
zsákos	Ft/kg	72,31	58,65	57,8	79,94	98,56
Finomliszt BL 55	tonna	1375,38	701,17	1016,83	73,93	145,02
zacskós	Ft/kg	78,48	67,15	66,74	85,03	99,38
Rétesliszt BFF 55	tonna	55,96	52,77	91,88	164,19	174,11
ömlesztett	Ft/kg	78,08	64,23	63,15	80,88	98,32
Rétesliszt BFF 55	tonna	41,4	23,4	37,85	91,43	161,75
zsákos	Ft/kg	80,19	64,02	64,63	80,6	100,95
Rétesliszt BFF 55	tonna	113,47	68,49	65,75	57,94	96
zacskós	Ft/kg	91,53	76,32	78,25	85,49	102,53
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	1410,13	1041,12	1150,59	81,59	110,52
ömlesztett	Ft/kg	67,27	53,81	53,37	79,34	99,18
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	1581,9	1117,2	1162,49	73,49	104,05
zsákos	Ft/kg	70,34	57,14	56,56	80,4	98,99
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	665,11	411,24	595,13	89,48	144,71
ömlesztett	Ft/kg	73,43	59,3	59,16	80,57	99,77
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	144,05	42,18	130,75	90,77	309,98
zsákos	Ft/kg	71,26	65,58	65,19	91,48	99,4
Étkezési búzadara AD	tonna	90,31	73,78	52,83	58,5	71,61
zacskós	Ft/kg	90,71	75,04	78,75	86,82	104,95

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat

A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Termék	2008. november	2009. október	2009. november*
Finomliszt BL 55	147	158	159
Fehér kenyér	238	220	508
Félbarna kenyér	205	215	204
Étkezési búzadara AD	183	180	176

* 2009. november 3-ig

Forrás: AKI PÁIR

Külpiaci információk

Határidős piacok (2009. október 30.)

5. táblázat

Búza

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago (őszi lágú búza)*			Kansas (őszi kemény búza)**		
Szállítási határidő	euró/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna
2009. november	126,75	34 539	2009. december	181,59	33 360	2009. december	183,33	33 680
2010. január	128,75	35 084	2010. március	188,84	34 692	2010. március	189,21	34 760
2010. március	131,25	35 766	2010. május	193,62	35 570	2010. május	193,53	35 553
2010. május	133,75	36 447	2010. július	197,39	36 263	2010. július	197,57	36 296
2010. augusztus	142,50	38 831	2010. szeptember	203,63	37 409	2010. szeptember	201,89	37 089
2010. november	141,50	38 559	2010. december	-	-	2010. december	208,41	38 287

Minneapolis (tavaszi kemény búza)***			LIFFE****		
Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	GBP/ tonna	Ft/tonna
2009. december	188,38	34 607	2009. november	102,00	30 941
2010. március	193,99	35 638	2010. január	104,75	31 775
2010. május	198,86	36 533	2010. március	107,30	32 548
2010. július	202,71	37 240	2010. május	110,25	33 443
2010. szeptember	207,40	38 101	2010. július	111,75	33 898
2010. december	213,83	39 283	2010. november	114,55	34 748

* SRW – Soft Red Winter.

** HRW – Hard Red Winter.*** DNS – Dark Northern Spring.

**** Értékesítési és takarmánybúza.

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CBOT/CME – Chicago Board of TradeLIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

6. táblázat

Kukorica

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago		
Szállítási határidő	euró/tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	Ft/tonna
2009. november	128,00	34 880	2009. december	144,09	26 471
2010. január	132,25	36 038	2010. március	149,31	27 430
2010. március	135,50	36 924	2010. május	152,85	28 080
2010. június	139,5	3 679	2010. július	156,10	28 677
2010. augusztus	141,50	38 559	2010. szeptember	158,96	29 203
2010. november	144,00	39 240	2010. december	162,11	29 781

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CBOT/CME – Chicago Board of Trade

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

7. táblázat

Repce

MATIF, Párizs		
Szállítási határidő	euró/tonna	Ft/tonna
2009. november	269,00	73 303
2010. február	274,00	74 665
2010. május	278,25	75 823
2010. augusztus	279,25	76 096
2010. november	281,50	76 709
2011. február	281,50	76 709

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

8. táblázat

Az étkezési búza és a takarmánykukorica határidős kikötői ára

	2008. 44. hét		2009. 44. hét		Szállítási hónap
	euró/tonna	Ft/tonna	euró/tonna	Ft/tonna	
Étkezési búza					
Franciaország					
Rouen	142	37 034	121	33 227	november
La Pallice	-	-	127	34 711	január
Creil*	-	-	-	-	-
Németország					
Hamburg	-	-	128	35 050	október
Würzburg	-	-	107	29 163	október
Köln	145	37 860	-	-	november
Drezda	-	-	108	29 574	október
Dánia					
Koppenhága	-	-	-	-	-
Olaszország					
Milánó	-	-	-	-	-
Bologna	-	-	-	-	-
Belgium					
Brüsszel	-	-	128	34 913	október
Spanyolország					
Barcelona**	155	40 471	-	-	november
Ausztria					
Bécs	148	38 512	-	-	november
Finnország					
Nokia	-	-	-	-	-
Takarmánykukorica					
Franciaország					
Creil*	-	-	128	34 985	január
Bordeaux/Bayonne	133	34 685	125	34 185	november
La Pallice	-	-	125	34 333	október
Németország					
Hamburg	-	-	140	38 336	október
Olaszország					
Bologna	-	-	-	-	-
Spanyolország					
Barcelona**	144	37 598	-	-	november

* FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

** Import búzaár.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

9. táblázat

A takarmánybúza és a takarmányárpa határidős kikötői ára

		2009. 44. hét	
	euró/tonna	Ft/tonna	Szállítási hónap
Takarmányárpa			
Anglia			
Kelet-Anglia	100	27 265	november
Franciaország			
Rouen	101	27 613	november
La Pallice	101	27 591	január
Creil*	95	26 074	február
Németország			
Hamburg	104	28 478	október
Hannover	-	-	-
München	95	26 014	október
Drezda	96	26 288	október
Dánia			
Koppenhága	-	-	-
Olaszország			
Bologna	-	-	-
Belgium			
Brüsszel	108	29 437	október
Spanyolország			
Barcelona	-	-	-
Ausztria			
Bécs	-	-	-
Finnország			
Raisio	-	-	-
Takarmánybúza			
Franciaország			
Creil*	113	31 003	február
Németország			
Hamburg	120	32 860	október
Hollandia			
Rotterdam*	127	34 776	október
Belgium			
Brüsszel	123	33 681	október

* FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

10. táblázat

Nemzetközi gabonajegyzékek

	2009. 10. 23.		2009. 10. 30.		Szállítási	Kikötő
	USD/tonna	Ft/tonna	USD/tonna	Ft/tonna	hónap	
BÚZA						
keménybúza						
(1) Kanada CWRS 13,5%	292,98	52 138,72	275,38	50 590,06	november	FOB St. Lawrence
(2) Ausztrália APH 14 %	-	-	-	-	-	FOB Eastern States
(3) US No. 2 DNS 14%	-	-	-	-	-	FOB Portland
(4) US No. 2 HRW	-	-	213,50	39 222,09	november	FOB US Gulf
(5) Ausztrália ASW	-	-	-	-	-	FOB Eastern States
(6) EU, Francia. alapminőség	-	-	187,80	34 500,74	november	FOB Rouen
lágybúza						
(7) US No. 2 SRW	203,80	36 268,25	189,70	34 849,79	november	FOB US Gulf
(8) Ukrajna lágybúza	167,50	29 808,30	167,50	30 771,43	október	FOB Black Sea
DURUMBÚZA						
(9) Kanada CWAD 1	226,20	40 254,55	228,20	41 922,62	október	FOB St. Lawrence
(10) Kanada CWAD 2	216,20	38 474,95	218,40	40 122,26	október	FOB St. Lawrence
KUKORICA						
(11) US No. 3 YC	-	-	178,10	32 718,75	január	FOB US Gulf
Argentína	181,70	32 335,33	166,90	30 661,20	november	FOB Up River
ÁRPA						
(12) EU, Francia., takarmány	159,70	28 420,21	156,00	28 658,76	november	FOB Rouen
Oroszország, takarmány	136,00	24 202,56	140,00	25 719,40	október	FOB Black Sea
(13) US PNW	-	-	-	-	-	FOB PNW

- (1) CWRS – Canada Western Red Spring: 13,5%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (2) Ausztrália APH – Australian Prime Hard: 14%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (3) US No. 2 DNS – USA Dark Northern Spring: 14%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (4) US No. 2 HRW – USA Hard Red Winter: 13,5%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (5) ASW – Australian Standard White: standardbúza
 (6) EU, Francia. alapminőség: a világgiazi árnak elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár
 (7) US No. 2 SRW – USA Soft Red Winter: 10,3%-os fehérjetartalom, lágybúza
 (8) Ukrajna lágybúza: 12%-os fehérjetartalom, lágybúza
 (9) Kanada CWAD 1 – Canada Western Amber Durum 1: kemény
 (10) Kanada CWAD 2 – Canada Western Amber Durum 2: kemény
 (11) US YC 3 – USA No. 3 Yellow Corn
 (12) EU, Francia., takarmányárpa: a világgiazi árnak elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár
 (13) US PNW – USA Pacific Northwest

FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

- A chicagói árutőzsdén a szójabab és származékai őszi és téli határidőkre szóló jegyzései október második felében folyamatosan ingadoztak.
- A párizsi árutőzsdén a repcemag novemberi és februári határidőre szóló jegyzései enyhén emelkedtek az elmúlt két hétben.
- Magyarországon a napraforgómag valamennyi határidős jegyzése tovább emelkedett a 43-44. héten, míg a repcemagé nem változott.

Világpiaci helyzet

A *chicagói árutőzsdén* a szójabab és származékai legközelebbi határidőkre szóló jegyzései október második felében hektikusan mozogtak (1-3. ábra). Az árcsökkenés irányába hatott, hogy a szójabab terméskilátásai továbbra is kedvezően alakulnak, míg a kőolaj hordónkénti árának lassú emelkedése az árak növekedését idézte elő. Az ásványolaj hordónkénti ára november elején 77 dollár körül alakult.

Folyamatosan vetik a szójababot *Brazíliában*, október végén a tervezett terület egyötödén végeztek a vetéssel. A Reuters jelentése szerint 64,7 millió tonna szójabab betakarítása várható 2010-ben, amely 6%-kal haladja meg az idei évi kibocsátást.

Argentínában a 2007/2008. gazdasági évhez képest a felére csökkent a búza és a kukorica vetésterülete, ugyanakkor a szójababé 16 millió hektárról 19 millióra növekedett. Argentína az idén 2,02 millió hektáron termesztett napraforgót, a betakarított mennyiség elérte a 3,1 millió tonnát. 2010-ben a vetésterület 15%-os csökkenésének köszönhetően a napraforgómag kibocsátása 2,9 millió tonna körül várható.

Indiában a szójabab betakarítása folyik, a 2009/2010. gazdasági évben (október-szeptember) a becslések szerint a szójabab kibocsátása eléri a 8,9 millió tonnát (2008/2009: 8,5 millió tonna). A folyó gazdasági évben 6,8 millió tonna szójaliszt kerül előállításra, melynek 70%-a exportálható.

Kína szójabab importja továbbra is számottevő, a Reuters jelentése szerint az év első kilenc hónapjában elérte a 32,4 millió tonnát, amely 13%-kal haladja meg az előző év azonos időszakát. A repcemag behozatala megháromszorozódott az elmúlt évhez képest, 719 ezer tonnáról 2,5 millió tonnára nőtt, legnagyobb arányban Kanada volt a szállító. Szójaolajból 1,84 millió tonnáról 1,75 millió tonnára csökkent a behozatal. A legtöbb szójaolaj Argentínából (1,3 millió tonna) érkezett. Pálmaolaj importja valamelyest nőtt (4 millióról 4,8 millió tonnára), 60%-a Malajziából, míg 40%-a Indonéziából származott.

Japán az elmúlt év január-szeptembere között 2,1 millió tonna szójadarat állított elő, míg az idén ugyanazon időszak alatt csak 1,8 millió tonnát, amely 14%-os visszaesést jelent. Repcedarából is 4%-kal kevesebb volt az idén a kibocsátás, 1,7 millió tonnáról 1,6 millió tonnára csökkent.

Európai kitekintés

Az ukrán Mezőgazdasági Minisztérium jelentése alapján **Ukrajna** 2009. október közepéig a termőterület 86%-án (3,6 millió hektár) végzett a napraforgó betakarításával. Ezidáig 5,5 millió tonna napraforgómag került le a földekről, ami 1,54 tonnás hozamot jelent hektáronként. A szójabab betakarítása is jó ütemben halad, a fent említett időpontig 455 ezer hektárról (a vetésterület 71%-ról) 737 ezer tonna termést arattak le. A hektáronkénti átlagtermés 1,62 tonna körül alakul.

A repcemag idei termése 1,9 millió tonna lett, a termőterület 1 millió hektár volt. A legnagyobb ukrán növényi olajvállalat, az UkrOliyaProm szerint a 2009/2010. gazdasági évben Ukrajna olajosmag termelése eléri a 9 millió tonnát, amelyből a napraforgómag 6,1 millió, a repcemag 1,9 millió és a szójabab közel 1 millió tonnával részesedik. A tervek szerint a napraforgó és a szójabab vetésterülete nem változik a jövő év tavaszán, a napraforgóé várhatóan 4,16 millió, a szójababé 600 ezer hektár lesz. A repce vetésterülete bővül, elérheti az 1,4 millió hektárt.

Oroszország ezévi napraforgó termése bár elmarad a tavalyitól, így is bőséges lesz. A legújabb becslések szerint 6,4-6,7 millió tonna betakarítása várható.

Hazai körkép

A BÉT-en a napraforgómag legközelebbi határidős jegyzései október második felében emelkedni kezdtek (6. ábra), míg a repcemagé nem változott. A novemberi határidőre a napraforgómag elszámoló ára tonnánként 52,5-55 ezer, a repcemagé pedig 63,5-64 ezer forint között mozgott a 43-44. héten

A napraforgómag iránt továbbra is élénk a kereslet, bár a mag termelői ára valamelyest csökkent október közepéhez képest. Az elmúlt két hónapban az idei termés 40%-át már felvásárolták. A napraforgómag termelői ára a 44. héten 55 ezer Ft/tonna volt.

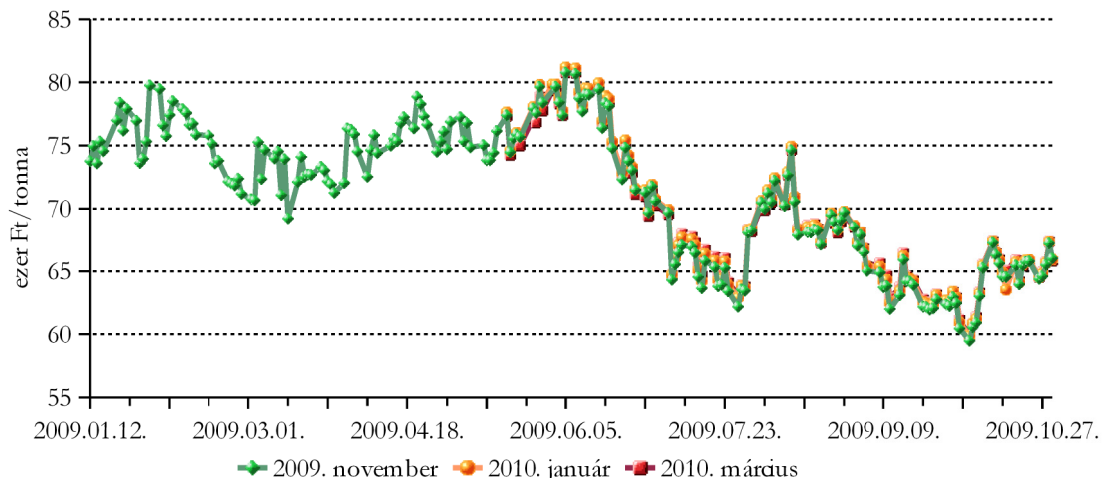
A napraforgómag idei kibocsátása 1,25 millió tonna lett, a hektáronkénti hozam 2,35 tonna. Az országos átlaghozam 13%-kal csökkent 2008-hoz képest.

Az MgSzH november eleji jelentése szerint a szójabab betakarítása befejeződött, minden megyében (Heves és Komárom-Esztergom megyében nem vettetek) veszteség nélkül betakarítottak. Az éves kibocsátás elérte a 72 ezer tonnát. Bár az országos hozam (2,3 t/ha) valamivel alacsonyabb a tavalyinál, az összes termés mégis hasonló, mivel nőtt a termőterület.

Az olajos magvak és termékeinek jegyzése néhány kiemelt árutőzsdén

1. ábra

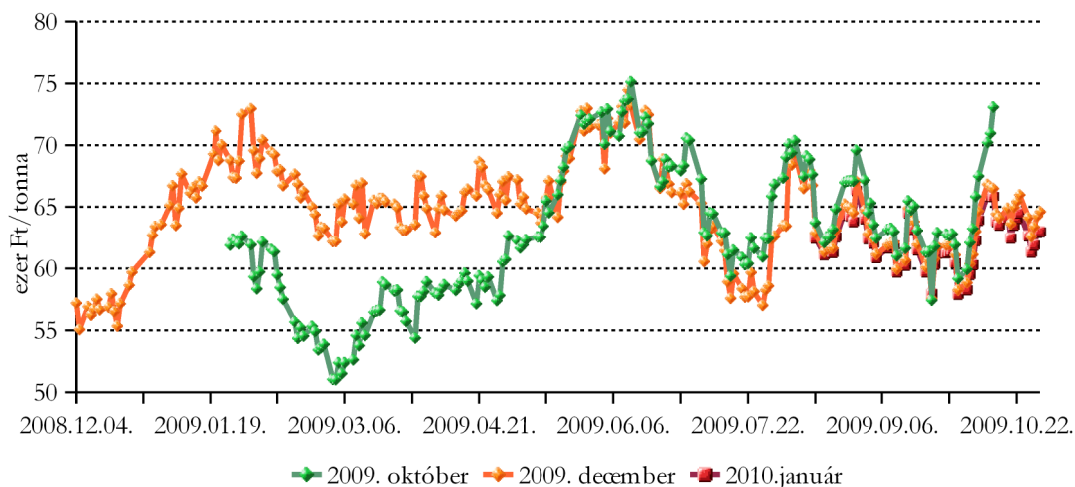
A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

2. ábra

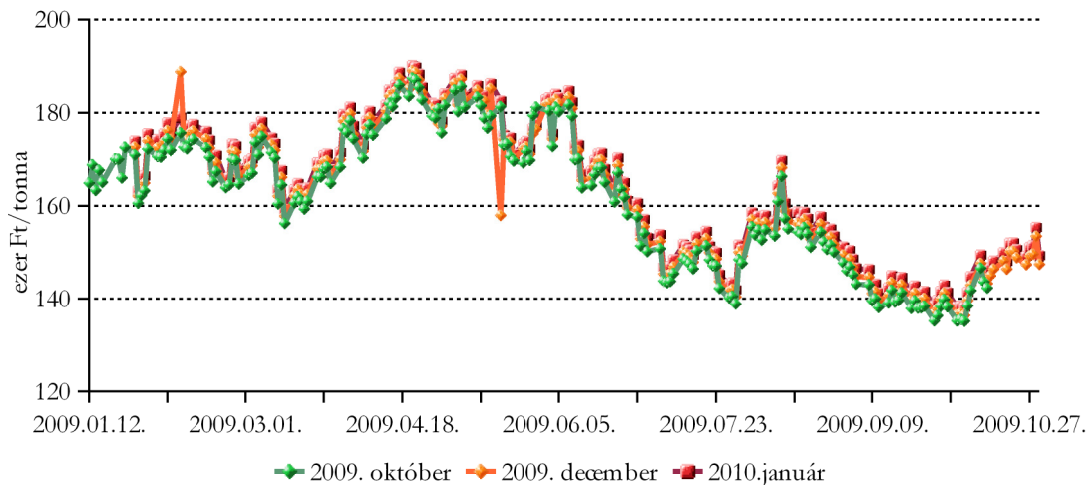
A szójaliszt különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

3. ábra

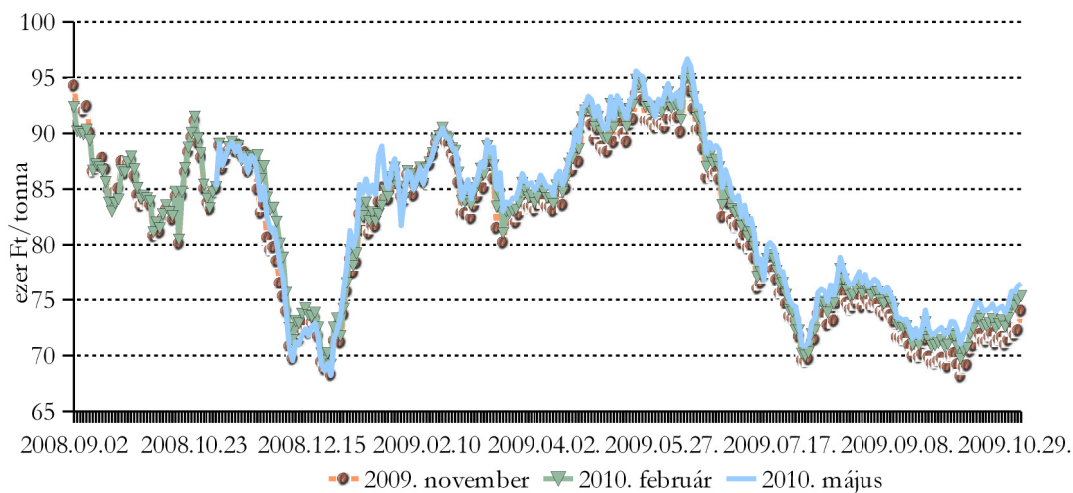
A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

4. ábra

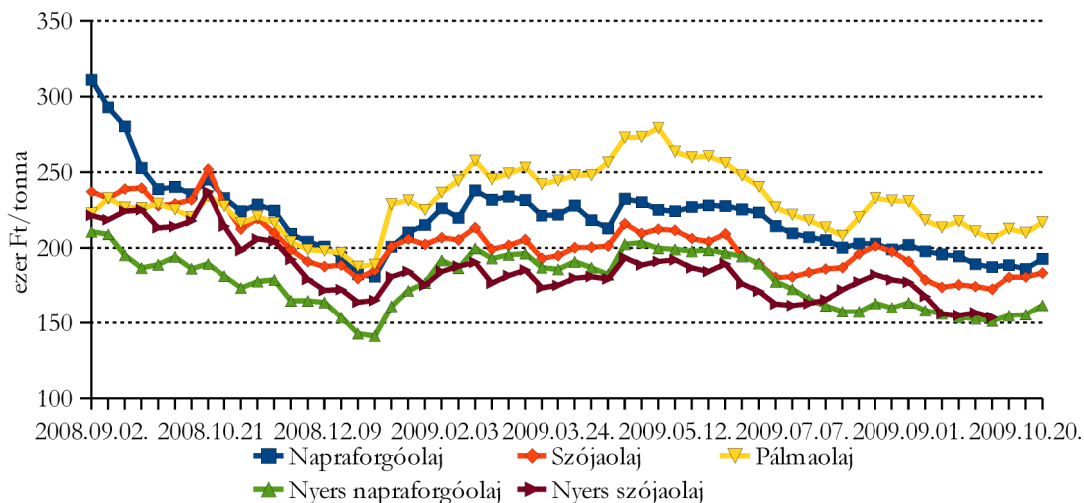
A repce különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF

5. ábra

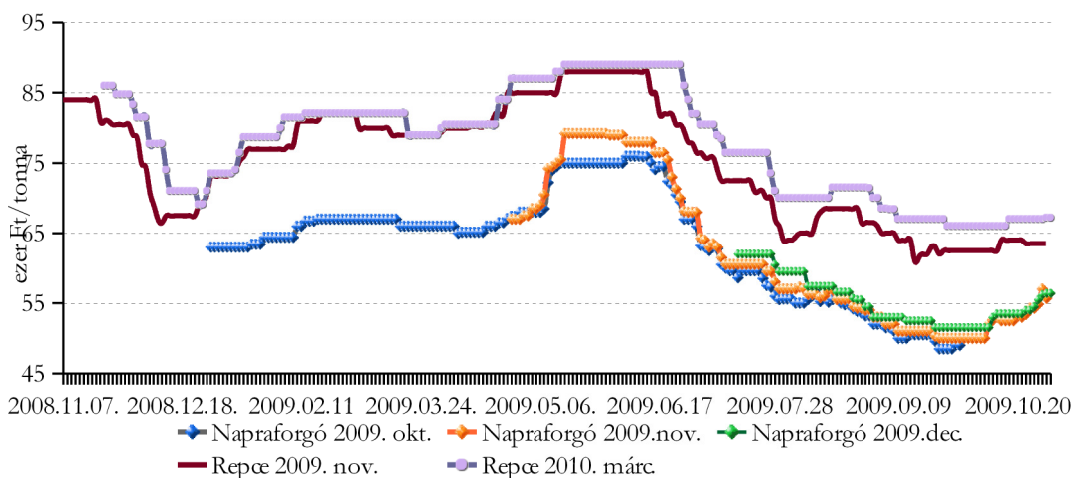
A növényi olajok jegyzése a milánói árutőzsdén

Forrás: Borsa di Milano

6. ábra

A napraforgó- és repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

1. táblázat

A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozóí értékesítési átlagára

Megnevezés	Mértékegység	2008. október	2009. szeptember	2009. október	2009.október/ 2008. október(%)	2009. október/ 2009. szeptember (%)
Ipari napra-	tonna	274 499	227 816	291 455	106,18	127,93
forgómag	Ft/tonna	77 892	59 186	56 092	72,01	94,77
Repce	tonna	26 980	74 125	21 688	80,39	29,26
mag	Ft/tonna	98 030	72 513	66 441	67,78	91,63
Nyers napra-	tonna	-	-	-	-	-
forgóolaj	Ft/tonna	-	-	-	-	-
Napraforgó-	tonna	10 910	42 716	14 807	135,72	34,66
dara	Ft/tonna	27 141	32 591	27 600	101,69	84,69
Nyers	tonna	5 097	7 441	6 574	-	-
repceolaj	Ft/tonna	228 618	167 682	160 453	-	-
Repcedara	tonna	10 417	9 953	7 446	71,48	74,81
	Ft/tonna	25 732	33 137	30 446	118,32	91,88

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat

A nyers növényolajok ára és jegyzése

Termék	Időpont	Hollandia	Francia- ország	Olaszország	Egyesült Államok	Magyar- ország
		Ártípus (Ft/tonna)				
		Rotterdam (FOB)	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti értékesítési ár
Napraforgóolaj	2009-10-20	-	-	155 723	-	-
	2009-10-27	-	-	161 964	-	-
	2009-11-03	-	-	170 976	-	-
Repceolaj	2009-10-20	-	276 987	-	-	-
	2009-10-27	-	280 917	-	-	160 876
	2009-11-03	-	290 690	-	-	-
Szójaolaj	2009-10-20	-	-	162 349	146 356	-
	2009-10-27	-	-	165 996	149 204	-
	2009-11-03	-	-	169 571	157 247	-

Forrás: AKI PÁIR, BM, CBOT, AMI, MATIF

3. táblázat

Európai olajnövény- és dara árak és jegyzések

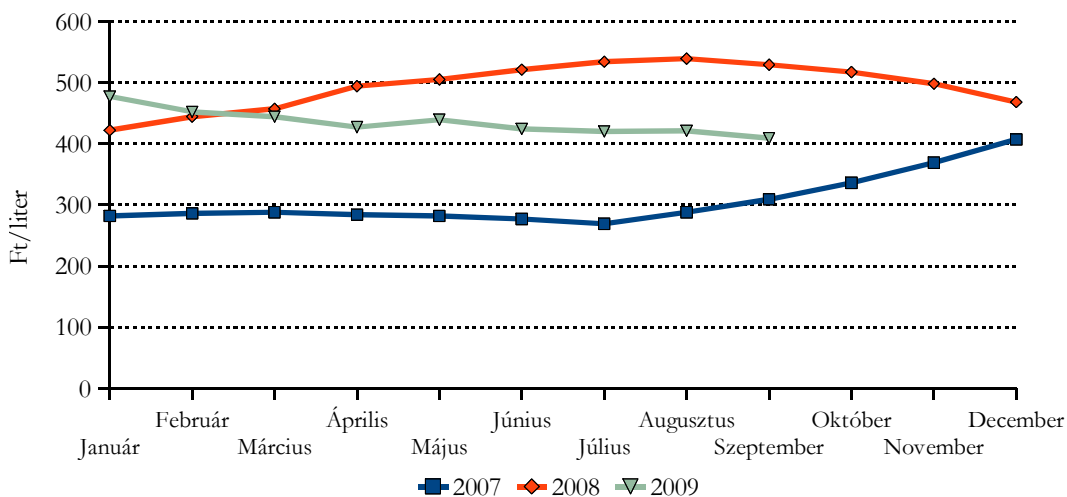
Termék	Időpont	Hollandia	Francia-ország	Német-ország	Ausztria	Magyar-ország
		Ártípus (Ft/tonna)				
		Prompt ár az olajmalom kapujában	Heti tőzsdei átlagár	Hamburg (CIF)**	Heti tőzsdei átlagár	Heti termelői és értékesítési ár *
Napraforgómag	2009-10-20	-	-	-	48 373	56 956
	2009-10-27	-	-	-	50 404	55 325
	2009-11-03	-	-	-	55 128	-
Napraforgódara	2009-10-20	-	-	-	29 819	-
	2009-10-27	-	-	-	30 242	-
	2009-11-03	-	-	-	32 798	-
Repcemag	2009-10-20	-	71 036	-	57 651	66 617
	2009-10-27	-	72 264	-	58 468	66 063
	2009-11-03	-	77 039	74 309	62 106	-
Repcedara	2009-10-20	-	-	-	31 145	33 013
	2009-10-27	-	-	-	31 586	28 104
	2009-11-03	-	-	-	32 798	-

* A termelői ár a mag, az értékesítési ár a dara esetén értendő. / ** CIF – Cost, Insurance and Freight – az ár tartalmazza a költséget, a biztosítást és a fuvardíjat

Forrás: AKI PÁIR, AMI, BLPW, MATIF

7. ábra

A napraforgóolaj fogyasztói ára

Forrás: KSH

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer

<https://pair.aki.gov.hu>